

The background is a photograph of a town at night. A prominent church spire with a cross is silhouetted against a dark sky. Below it, the town's rooftops are visible, with some buildings illuminated by warm light. The image is overlaid with large, semi-transparent geometric shapes in shades of green, blue, and purple, creating a layered, artistic effect.

Malá Strana ještě žije

Magdaléna Rejžková
Fotografie Honza Sakař

Malá Strana ještě žije

Magdaléna Rejžková
Fotografie Honza Sakař

Grada Publishing

Obsah

Úvod	10
Bára Šabachová	15
Jindřich Roesel	29
Malostranské trhy	43
Pavel Bílek	55
Kuba od Zavěšeného kafe	67
Rubín	81
Petr Nikl	93
Kuba Wagner	103
Tereza Janišová	111
Juan	123
Honza Sakař	131

Úvod

Malá Strana – jedna z nejstarších pražských čtvrtí, která odjakživa přitahovala umělce i turisty. Dá se o ní ještě napsat něco nového? Díky četným publikacím je historie místa, domů a jejich znamení podrobně zmapována. V jakém stavu je ale pověstná duše Prahy dnes? O jejích současných obyvatelích toho moc nevíme, v posledních letech se v záplavě turistů občas zvenčí zdálo, jako by tam snad ani žádní nežili...

Když jsme s A studiím Rubín a režisérkou Olivíí Fanturovou před dvěma lety začali připravovat dokumentární divadelní hru o životě v centru Prahy, báli jsme se, že sehnat respondenty bude problém. Stačilo ale narazit na jednoho Malostráňáka a hned jsme dostali kontakt na pět dalších. „Malá Strana je taková vesnice“, shodovali se jednohlasně. „A ještě musíte za tímhle a támhletím.“ Postupně jsme tak pronikali do neviditelného světa, který se ukrývá za tím viditelnějším – nablýskaným a připraveným pro občasně návštěvníky. A naše kritické východisko, že *genius loci* je kvůli přemrštěnému turismu v posledních letech navždy pryč, se ukázalo jako mnohem komplexnější, než by se na první pohled zdálo.

S každým novým člověkem, který nám vyprávěl svůj osobní malostranský příběh, se odkryla jedinečná historie, jedinečné poznatky o čtvrti a jedinečná krása prolnutí jedince s prostředím, ve kterém žije. Ze sesbíraných rozhovorů vznikl fiktivní příběh *Sweet home Malá Strana*, který měl v Rubínu premiéru v prosinci 2021. A my si říkali, že by byla velká škoda, kdyby podkladové materiály zůstaly v šuplíku. Brzy se proto vyrýsoval nápad na knihu, která díky fotografovi Honzovi

Sakařovi nabrala úplně nový rozměr. Kdo jiný zná Malou Stranu lépe než ten, kdo ve svém ateliéru každý den fotí Pražáky i cestovatele, kteří se zatoulají do Vlašské? Honza, který fotí portréty na aparáty z 19. století, je pro mě jedním z důkazů toho, že je možné navazovat na historii s úctou a zároveň být živým prvkem své čtvrti i v současnosti. Jeho citlivý, poctivý a lidský přístup mi byl při práci na knize velkou inspirací.

Výběr příběhů nebyl jednoduchý, jsme si vědomi toho, že v knize chybí spousta Malostranáků, kteří by si prostor určitě zasloužili. Snažili jsme se proto vybrat ty, kteří představují jakousi novou vlnu (o níž se občas proslychá v malostranských kuloárech), kteří svým osudem nabízejí jedinečný pohled na tuto čtvrť a díky nimž (nebo snad přímo v nich) Malá Strana ještě žije. Jak řekl jeden z respondentů, Malá Strana není mrtvá, ale jen zraněná. Po roce 1989 dostávala rány, ať už kvůli změně režimu, privatizaci, povodním, overturismu, či nakonec covidu. Právě ten podle mnoha místních odhalil čtvrť ve své autenticitě, ve své kráse i ve smutku z toho, kolik bytů zůstalo po odlivu turistů prázdných. Mnozí hodnotí covid i jako dobu reflexe – jakou Malou Stranu, potažmo Prahu chceme mít do budoucna? Otázku si teď klade mnoho z nás. Doufám, že naše kniha nabídí jednu z optimističtějších odpovědí. Věřím, že lidé, kteří bojují za kultivaci pražského prostoru, je stále hodně a svými barvitými příběhy můžou inspirovat další. V dnešní době, kdy přijít k zisku různými cestami je víc než snadné, patří všem, kdo dávají přednost jiným hodnotám, můj velký respekt. Města nejsou jen domy, ale především lidé. Malá Strana má štěstí, že díky nim stále žije!

